

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 35C/6/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124396576
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Bowker
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2025:6124396576.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v konaní pred sudkyňou JUDr. Lenkou Bowker v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., v zastúpení JUDr. JClíc. E. F., Phd., s.r.o., so sídlom Kováčska 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: Mesto Košice, so sídlom Tr. SNP 48/A, 040 11 Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie sumy 870,- EUR s príslušenstvom

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 634,80 EUR s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 519,09 EUR od 1.6.2024 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 8,4% ročne zo sumy 115,71 EUR od 4.12.2024 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica ako súdu upomínaciemu dňa 11.10.2024 a následne postúpenou Okresnému súdu Košice I v zmysle úpravy žalobného petitu pripusteného uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 25.9.2025 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 634,80 EUR s 9.5% úrokom z omeškania ročne zo sumy 634,80 EUR od 2.6.2024 do zaplatenia, ako aj k náhrade trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že:

2.1. je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. G. F., obec D. - G., H. D. I., zapísaných na LV XXXXXX to parcely KN-E č. 7566, druh pozemku – orná pôda o výmere 580 m², vo veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/8 k celku.

2.2. Na vyššie uvádzaných nehnuteľnostiach sa nachádza Mestská plaváreň Triton, pričom Mesto Košice tieto pozemky využívané na podnikateľské účely. Zákon č. 66/2009 Z.z. na predmetnú situáciu aplikovať nemožno, pretože sa nevzťahuje ani nikdy nevzťahoval na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, ktoré slúžia na podnikateľské účely. Od roku 1993 až do svojho zániku v roku 2009 prevádzkoval alebo vykonával správu kúpaliska Triton Miestny podnik služieb, s.r.o. Košice, IČO: 31 687 067, ktorá spoločnosť s ručením obmedzeným má v obchodnom registri zapísaný predmet činnosti: denný bar, reštauračná činnosť, bufetová činnosť, prevádzkovanie verejných kúpalísk a iné, t.j. jednoznačne ide o podnikateľa spĺňajúceho definíciu zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka. Keďže ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. slúžilo kúpalisko Triton (stojace na pozemkoch, ktoré sú predmetom tohto konania) na podnikanie, bolo riadne otvorené a užívané, a preto vecné bremeno na týchto pozemkoch by im nevznikli nemohlo.

2.3. Žalovaný sa teda bezdôvodne obohacuje na úkor žalobcu, vyššie špecifikované pozemky užíva bez právneho dôvodu, nakoľko si na nich zriadilo mestskú plaváreň pritom bez súhlasu vlastníka pozemku a pozemku nemá vlastnícky vzťah ani nájomný vzťah s vlastníkom pozemku.

2.4. Podľa znaleckého posudku č. 7/2021 vo veci stanovenia všeobecnej hodnoty pozemku a všeobecnej hodnoty nájmu za bezprostredne susediace pozemky rovnako v areáli kúpaliska Triton pre účel súdneho konania, znalec stanovil všeobecnú hodnotu pozemkov vo výške 118,28 EUR/m² a nájomné vo výške 9,90 EUR za m² ročne.

2.5. Na základe uvedeného sa žalobca domáha vydania bezdôvodného obohatenia získaného na jeho úkor mestom Košice a požaduje toto vydať v sume po úprave žalobného petitu vo výške 634,80 EUR (52,9 m² x 6 EUR x 2 roky), spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 9,50% ročne od 02.06.2024, nakoľko predžalobná výzva bola doručená žalovanému dňa 31.05.2024, na ktorú žiadnym spôsobom nereagoval.

3. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 03.12.2024 platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný podal riadne a včas odpor (č.l. 69), v ktorom uviedol, že

3.1. Žalobcom uplatnený nárok považuje za premlčaný v celom rozsahu, pretože na spornom pozemku bolo zákonom NR SR č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 66/2009 Z. z.“) zriadené zákonné vecné bremeno, a to ku dňu účinnosti daného zákona (01.07.2009), ktorým dňom vznikol vlastníkovi sporného pozemku nárok na náhradu za zriadené vecné bremeno, ku ktorého premlčaniu došlo uplynutím trojročnej premlčacej doby, a teda dňa 01.07.2012.

3.2. Areál kúpaliska Triton až do prerušenia jeho prevádzky v roku 2018 slúžil verejnosti na športovo-rekreačné účely v súlade s funkčným využitím stanoveným územným plánom mesta Košice. Areál prešiel z majetku Slovenskej republiky v zmysle § 2 ods. 6 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, čo žalovaný preukazuje delimitačným protokolom zo dňa 26.05.1993. Na právne vzťahy žalobcu a žalovaného týkajúce sa pozemkov v areáli kúpaliska Triton sa primerane spravujú ustanoveniami zákona č. 66/2009 Z. z..

3.3. Stavba, v tomto prípade športový areál, neslúži (a ani neslúžil) na podnikateľské účely, keďže bol zriadený a prevádzkovaný za účelom napĺňania potrieb verejnosti, nie za účelom podnikania a je irelevantné, že v areáli kúpaliska mohol v minulosti prebiehať napr. stánkový predaj občerstvenia ako doplnková a tiež nevyhnutná služba pre návštevníkov, keďže poskytovanie takejto služby rozhodne nebolo zámerom/zmyslom a teda účelom zriadenia a prevádzky kúpaliska vlastného, dotovaného a spravovaného samosprávou mesta, ale týmto účelom bolo napĺňanie potrieb verejnosti, verejného záujmu.

3.4. Argumentácia žalovaného nachádza oporu aj v dôvodovej správe k zákonu č. 66/2009 Z. z., v ktorej sa uvádza, že „Tento zákon sa nebude vzťahovať na usporiadanie pozemkov, ktoré sú zastavané stavbami, ktoré slúžia na podnikateľský účel, keďže ich usporiadanie nie je vo verejnom záujme.“, z čoho vyplýva zámer zákonodarcu poskytnúť možnosť majetkovoprávneho usporiadania vzťahov k pozemkom zastavaným stavbami vo vlastníctve samospráv len v prípade, ak je na takomto usporiadaní verejný záujem. Prevádzkovanie dlhodobého stratového a mestom dotovaného areálu kúpaliska Triton je bezpochyby činnosťou vykonávanou za účelom sledovania verejného záujmu a za žiadnych okolností nemožno usudzovať, že areál slúži/slúžil na účely podnikania, pričom na podporu tohto tvrdenia žalovaný predkladá účtovné závierky Miestneho podniku služieb, s. r. o. Košice (právny nástupca Miestneho podniku služieb Mestskej časti Juh), ktoré preukazujú dotovanie kúpaliska z rozpočtu mesta Košice, resp. z rozpočtu mestskej časti, kedy aj napriek poskytovanej dotácii bolo kúpalisko Triton stratové, a to až do ukončenia jeho prevádzky v roku 2017.

3.5. V nadväznosti na uvedené žalovaný pre úplnosť predkladá konajúcemu súdu nájomnú zmluvu č. Nn/61/V/1994 zo dňa 13.09.1994 uzatvorenú medzi mestom Košice a Miestnym podnikom služieb Mestskej časti Košice - Juh, ktorej predmetom bol prenájom areálu kúpaliska Triton.

3.6. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že zákon č. 66/2009 Z. z. sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie majetkovoprávnych vzťahov k pozemkom nachádzajúcim sa v areáli kúpaliska Triton. Keďže ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. mesto Košice nemalo k pozemkom v areáli kúpaliska Triton zmluvne dohodnuté „iné právo“ a v prípade kúpaliska Triton ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov (stavebným povolením č. Výst. 9151/2081/83-Lr. zo dňa 29.11.1983), ktorá prešla z vlastníctva štátu na mesto, vzniklo k týmto pozemkom (a teda aj k spornému pozemku) v zmysle ust. § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. v prospech mesta Košice zákonné vecné bremeno, ktoré oprávňuje mesto na ich držbu a užívanie.

3.7. Žalovaný vzniesol námietku premlčania nároku, nakoľko právo na náhradu vzniklo žalobcovi dňa 01.07.2009 a žalobca si nárok uplatnil na súde až po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

4. Žalobca v replike (č.l. 169) odmietol tvrdenia žalovaného, pričom v podstatnej časti zopakoval svoju argumentáciu a túto doplnil tak, že:

4.1. hospodárenie kúpaliska v rokoch 2013 až 2016 bolo relatívne vyrovnané, kúpalisko dosahovalo výnosy od 141.591 EUR do 78.433 EUR, čo potvrdzuje dobrý podnikateľský potenciál kúpaliska, hoci ročné náklady prevyšovali výnosy, straty za uvedené roky boli len v nízkych sumách, pričom strata je prirodzenou súčasťou podnikateľského rizika a v niektorých prípadoch je pre subjekt dokonca výhodnejšie vykazovať stratu. Otázne je tiež, ako efektívne mesto pristupuje ku správe kúpaliska.

4.2. Medzi stranami nie je sporné, že v areáli kúpaliska boli poskytované reštauračné a iné odplatné služby pre návštevníkov, rovnako že vstup do areálu kúpaliska nebol nikdy bezplatný a preto fungovanie kúpaliska nemožno nazvať inak ako podnikaním.

4.3. Majetok obce možno použiť na podnikateľskú činnosť (§8 ods. 4 Zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Z. z.), keďže samotný zákon predpokladá podnikanie obce len v záujme jeho obyvateľov, teda len vo verejnom záujme. Preto nemožno súhlasiť s argumentáciou žalovaného o neaplikácii výnimky v § 1 ods. 3 zákona 66/2009 Z. z. z dôvodu, že prevádzka kúpaliska je vo verejnom záujme. Výkladom, ktorý prezentuje žalovaný, by nebolo možné aplikovať spomínanú výnimku nikdy, pretože mesto podniká vždy vo verejnom záujme.

5. Žalovaný v duplike (č.l.196) rozporoval rozsah uplatneného nároku, pretože hoci sporný pozemok je na príslušnom liste vlastníctva evidovaný vo výmere 580 m², jeho skutočná výmera predstavuje len približne 428 m², čím rozdiel medzi evidovanou a skutočnou výmerou sporného pozemku tak predstavuje približne 152 m².

6. V súlade s touto procesnou obranou žalovaného žalobca podaním zo dňa 25.5.2025 (č.l. 204) upravil žalobný petit na sumu 634,80 EUR, ktorá už vychádza zo skutočnej výmery pozemku 423 m² s tým, že o tejto okolnosti žalobca pri podávaní žaloby nemal vedomosť, keďže vychádzal z listu vlastníctva č. XXXXX k.ú. G. F. a nemal žiadne pochybnosti o správnosti údajov na predmetnom LV, za ktorú situáciu ním nezavinenu nemôže byť sankcionovaný.

Skutkový stav:

7. Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXXX okres Košice IV, obec D. – G., katastrálne územie G. F. (č.l. 12) v súlade s premeraním skutočnej výmery (č.l. 205) súd zistil, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti – parcely registra E č. 7566 – orná pôda o výmere 423 m² a to v podiele 1/8 k celku. Na uvedených pozemkoch stojí mestská plaváreň TRITON.

8. Predžalobnou výzvou zo dňa 31.05.2024 (č.l. 13) právny zástupca žalobcu vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 870 EUR titulom bezdôvodného obohatenia uplatneného za obdobie od 31.05.2022 do 31.05.2024, ktorá výzva bola doručená žalovanému dňa 31.05.2024 (č.l. 14).

9. Nájomnou zmluvou č. 2016000834 zo dňa 9.5.2016 (č.l. 15) Mesto Košice dalo spoločnosti Moris Slovakia s.r.o. do nájmu pozemok registra C časť parc. 501/196 o výmere 15 m² v k.ú. G. F. za sumu nájomného vo výške 185 EUR /rok stanoveného na základe vyhodnotenia cenových ponúk zo dňa 1.3.2016 v zmysle zverejneného Zámeru predaja a prenájmu majetku mesta Košice. Predmet nájmu bol prenajatý za účelom realizácie vstupného objektu v súvislosti s realizáciou stavby: „Rekonštrukcia a dostavba salónu ŠKODA, Alejová 4, Košice“.

10. Nájomnou zmluvou č. 2016001527 zo dňa 5.8.2016 (č.l. 18) Mesto Košice dalo J. K. a I. G. K. do nájmu pozemok registra C časť parc. 3436 o výmere 25 m² v k.ú. G. F. za sumu nájomného vo výške 280 EUR/rok stanoveného na základe vyhodnotenia cenových ponúk zo dňa 14.7.2016 v zmysle zverejneného Zámeru predaja a prenájmu majetku mesta Košice. Predmet nájmu bol prenajatý za účelom vybudovania chodníka a vjazdu/výjazdu v súvislosti s realizáciou stavby: „Polyfunkčný dom s využitím prízemí na podnikateľské účely – predajňa s trvalým bývaním na 2. NP – byt – SO Parkovisko, vjazd na pozemok“ na Poľskej ulici v Košiciach.

11. Nájomnou zmluvou č. 2016002225 zo dňa 2.11.2016 (č.l. 21) spoločnosť ASTON BUILDING s.r.o. dalo Mestu Košice do nájmu pozemok registra C časť parc. 534/9 o výmere 42 m² v k.ú. G. F. za sumu

nájomného vo výške 12 Eur/m². Predmet nájmu bol prenajatý výlučne za účelom umiestnenia prístrešku MHD vrátane zastavanej resp. príľahlej obslužnej plochy a za účelom umiestnenia miestnej komunikácie (chodníka).

12. Znaleckým posudkom znalca Ing. Mateja Špaka, PhD. mult. č. 7 zo dňa 30.1.2021 (č.l. 35) bola stanovená všeobecná hodnota nehnuteľností – parcel registra C, ktoré sú predmetom konania v k.ú. G. F. ku dňu 21.1.2021 na sumu 1.000.000 EUR. Zároveň znalec uskutočnil výpočet nájmu za uvedené pozemky vo výške 83.900 EUR na rok, pričom znalec použil porovnávaciu metódu a porovnával nájom pozemkov s použitím nájomných zmlúv s nájomcami: Moris Slovakia s.r.o., J. K., I. G. K. a Mesto Košice, pretože podľa jeho názoru táto použitá porovnávacía metóda zohľadňuje skutočnú trhovú hodnotu nájmu za pozemok v danej lokalite a pri súčasných podmienkach realitného trhu (č.l. 236).

13. Z Výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Košice I. Oddiel: Sro, Vložka č. 4369/V (č.l. 32) súd zistil, že Miestny podnik služieb, s.r.o. Košice v Likvidácii mal v predmete činnosti zapísané napr. reštauračná činnosť, denný bar, bufetová činnosť, prevádzkovanie telovýchovných zariadení a zariadení slúžiacich na regeneráciu, prevádzkovanie verejných kúpalísk.

14. Nájomnou zmluvou č. Nn/61/V/1994 zo dňa 13.9.1994 Mesto Košice ako prenajímateľ prenajal Miestnemu podniku služieb Mestskej časti Juh objekt Kúpalisko TRITON v Košiciach.

15. Delimitačným protokolom zo dňa 26.5.1993 (č.l. 76) mesto Košice prevzalo od Správy rekreačných a športových zariadení mesta Košice v likvidácii nehnuteľný majetok Kúpalisko TRITON.

16. Z výňatku účtovných závierok žalovaného (č.l. 80 a nasl.) súd zistil, že za rok 2013 žalovaný dosiahol hospodársky výsledok z Kúpaliska Triton vo výške mínus 1.952 EUR (výnosy 141.591 EUR, náklady 143.543 EUR), za rok 2014 žalovaný dosiahol hospodársky výsledok z Kúpaliska Triton vo výške mínus 16.802 Eur (výnosy 102.566 EUR, náklady 119.368 EUR), za rok 2015 žalovaný dosiahol hospodársky výsledok z Kúpaliska Triton vo výške mínus 9.015 EUR (výnosy 98.475 EUR, náklady 107.490 EUR), za rok 2016 žalovaný dosiahol hospodársky výsledok z Kúpaliska Triton vo výške mínus 12.531 EUR (výnosy 78.433 EUR, náklady 90.964 EUR).

17. Stavebným povolením číslo Výst. 9151/2081/83-Lr. zo dňa 29.11.1983 (č.l. 138) bola 00bvodným národným výborom, odborom výstavby v Košiciach povolená výstavba letného kúpaliska Triton v k.ú. Košice-Juh.

Aplikované právne predpisy:

18. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len citovaný zákon), tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov,¹⁾ vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

19. Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona, tento zákon sa primerane vzťahuje aj na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom, na ktorých je umiestnený cintorín, okrem pozemkov vo vlastníctve cirkví, športový areál alebo verejná zeleň, ak tento cintorín, športový areál alebo verejná zeleň prešli do vlastníctva obce podľa osobitného predpisu. 2)

20. Podľa § 1 ods. 3 citovaného zákona, tento zákon sa nevzťahuje na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, ktoré slúžia na podnikateľské účely. 3)

21. Podľa § 2 ods. 1 citovaného zákona, obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov¹⁾ vlastníkom stavby⁴⁾ prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, 5) bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník

stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

22. Podľa § 2 ods. 2 citovaného zákona, ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu. 5)

23. Podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona, ak bol v katastrálnom území do účinnosti tohto zákona schválený projekt pozemkových úprav, 6) usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou jednoduchých pozemkových úprav. 7)

24. Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona, konanie o nariadení pozemkových úprav 5) z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby.

25. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona, ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, 10) ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 11)

26. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona, vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

27. Podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

28. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu 3) právo hospodárenia národným výborom, na území ktorých sa nachádzajú.

29. Podľa § 2 ods. 2 zákona o majetku obcí, veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým, príspevkovým organizáciám a drobným prevádzkárňam národných výborov, 6) ku ktorým prešla zakladateľská alebo zriaďovateľská funkcia na obec podľa osobitného predpisu, 7) prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú. Obce si vzájomné práva a povinnosti upravia zmluvne.

30. Podľa § 2 ods. 3 zákona o majetku obcí, veci, ku ktorým patrilo právo hospodárenia štátnym podnikom, rozpočtovým a príspevkovým organizáciám a ku ktorým prešla zakladateľská a zriaďovateľská funkcia na ústredný orgán štátnej správy alebo na príslušný orgán miestnej štátnej správy, prechádzajú z majetku Slovenskej republiky do vlastníctva obce, na území ktorej sa nachádzajú, ak ústredný orgán štátnej správy alebo príslušný orgán miestnej štátnej správy prenesie svoju zakladateľskú alebo zriaďovateľskú funkciu na obec na základe dohody 8) alebo ak tak ustanoví osobitný predpis.

31. Podľa § 2 ods. 7 zákona o majetku obcí, veci a majetkové práva podľa odsekov 1, 2 a 5 nadobúda obec dňom účinnosti tohto zákona.

32. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho

sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

33. Podľa § 2 ods. 2 ObZ, podnikateľom podľa tohto zákona je: a) osoba zapísaná v obchodnom registri, b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia, c) osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov, d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

34. Podľa § 27 ods. 2 písm. a) ObZ, do obchodného registra sa zapisujú 1. verejná obchodná spoločnosť, 2. komanditná spoločnosť, 3. spoločnosť s ručením obmedzeným, 4. jednoduchá spoločnosť na akcie, 5. akciová spoločnosť, 6. družstvo.

35. Podľa § 451 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

36. Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

37. Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

38. Podľa § 107 ods. 1 OZ, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

39. Podľa § 107 ods. 2 OZ, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

40. Podľa § 563 OZ, ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal.

41. Podľa § 121 ods. 3 OZ, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

42. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá OZ, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nespĺní, je v omeškaní.

43. Podľa § 517 ods. 2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

44. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Právne závery:

45. Súd posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, vykonal dôkazy predložené a označené stranami sporu, z týchto vychádzal a následne vec právne vyhodnotil, pričom nasledovné skutočnosti považuje za preukázané:

46. Z predloženého listu vlastníctva ako aj zo zhodných vyjadrení strán sporu súd zistil, že na pozemku žalobcu ako podielového spoluvlastníka v k.ú. G. F., ktorý je predmetom konania a to parcely KN-E č. 7566 je postavené kúpalisko Triton. Stavebné povolenie na výstavbu kúpaliska sa datuje do roku 1983. Pozemky sú využívané žalovaným, nakoľko sa na nich nachádzajú stavby žalovaného a preto žalobca žiadal priznať vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 634,80 EUR za obdobie od 11.10.2022 do 11.10.2024.

47. Vzhľadom na obranu žalovaného sa súd zaoberal právnou kvalifikáciou daného nároku, t.j. či žalovaná suma predstavuje bezdôvodné obohatenie resp. ide o náhradu za vecné bremeno zriadené

zákonom č. 66/2009 Z.z.. Súd mal za preukázané, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom vyššie citovanej parcely, na ktorej sa nachádza areál kúpaliska Triton. V konaní nebolo sporné, že športový areál - kúpalisko Triton, prešiel do vlastníctva žalovaného v zmysle zákona č. 138/1991 Zb..

48. Súd má za to, že na vzájomný vzťah medzi žalobcom ako podielovým spoluvlastníkom pozemku, na ktorom je postavené kúpalisko Triton a žalovaným, do ktorého vlastníctva táto nehnuteľnosť ako celok prešla v zmysle zákona o majetku obcí, nemožno aplikovať ustanovenia zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

49. Podstatným z hľadiska rozhodnutia v spore bolo vyriešenie otázky, či areál kúpaliska Triton, ktorý sa nachádza na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobcu, slúžil na podnikateľské účely, pretože v kladnom prípade v zmysle § 1 ods. 3 zák. č. 66/2009 Z.z. k pozemkom v areáli kúpaliska nevzniklo vecné bremeno a žalovaný užíva tieto pozemky bez právneho dôvodu, čím sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje v zmysle ustanovenia § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

50. Uvedená problematika bola vyriešená v uznesení Krajského súdu v Košiciach č.k. 6Co/77/2023, a rovnaký právny názor je prezentovaný aj v ďalších rozhodnutiach tohto nadriadeného súdu v jeho rozhodnutiach sp. zn. 5Co/136/2021 a 6Co/186/2022 so záverom, že kúpalisko Triton slúžilo na podnikateľské účely, čo vylučuje aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. na právny vzťah medzi vlastními pozemkov a žalovaným.

51. Aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. a posudzovanie žalobou uplatneného nároku ako náhrady za zákonné vecné bremeno, ktorá je jednorazová a premičuje sa v lehote troch rokov od jeho účinnosti, vylučuje ustanovenie § 1 ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z., v zmysle ktorého tento zákon sa nevzťahuje na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, ktoré slúžia na podnikateľské účely (odkaz na § 2 Obchodného zákonníka).

52. Do obchodného registra sa v zmysle § 27 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka zapisujú obchodné spoločnosti, ktorými sú aj spoločnosti s ručením obmedzeným v zmysle § 105 a nasl. Obchodného zákonníka.

53. Podnikateľmi sú osoby zapísané v obchodnom registri (právnické osoby a fyzické osoby) bez ohľadu na to, či podnikajú alebo sú oprávnené podnikáť. Nie je rozhodujúce, či je zápis uskutočnený povinne alebo dobrovoľne.

54. Ako vyplýva z vyššie citovaného zákonného ustanovenia, vymedzenie pojmu podnikanie úzko súvisí s pojmom podnikateľ, lebo podnikanie je definované ako činnosť vykonávaná podnikateľom. Znamená to, že podnikateľskú činnosť, t.j. podnikáť môže len podnikateľ v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, teda ten, kto je na to oprávnený.

55. Podnikaním je podľa Obchodného zákonníka len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré požaduje zákon, teda tie, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka. Sú to: samostatnosť, sústavnosť, uskutočňovanie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku.

56. Samostatnosť pri výkone podnikateľskej činnosti treba chápať v tom zmysle, že podnikateľ sám rozhoduje o spôsobe a formách svojej podnikateľskej činnosti, nie je teda podriadený inému subjektu, ktorého príkazy musí plniť.

57. Sústavnosť podnikania nemožno vykladať reštriktívne, napr. tak, že by malo ísť o nepretržitú podnikateľskú činnosť. Kritérium sústavnosti spĺňa aj sezónna činnosť, prípadne činnosť, ktorú podnikateľ na určitý čas preruší a znovu v nej pokračuje. Dôležité je, aby úmyslom podnikateľa bolo vykonávať túto činnosť opakovane. Požiadavka sústavnosti vylučuje z podnikateľskej činnosti takú činnosť, ktorá sa vykonáva náhodne, výnimočne, prípadne príležitostne.

58. Podnikateľ koná vo svojom mene vtedy, keď nekoná v mene niekoho iného. Nie je podmienkou, aby konal osobne, ale osoba, ktorá za neho koná, musí konať v mene podnikateľa. Podnikateľ podniká pod

vlastným menom, keď podniká pod obchodným menom. Obchodným menom obchodnej spoločnosti je názov, pod ktorým je zapísaná v obchodnom registri.

59. Podnikateľ vykonáva podnikateľskú činnosť na vlastnú zodpovednosť vtedy, keď za jeho podnikanie nezodpovedá nikto iný. Vlastná zodpovednosť podnikateľa je logickým dôsledkom toho, že podnikateľská činnosť je vykonávaná samostatne a pod vlastným menom podnikateľa. To znamená, že konanie podnikateľa zaväzuje jeho samého, a preto podnikateľ musí niesť aj vlastnú zodpovednosť za porušenie povinností, ktoré na seba prevzal.

60. Podnikateľská činnosť je vykonávaná za účelom dosiahnutia zisku vtedy, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku (majetkového prospechu). Podnikateľ teda podniká preto, aby dosiahol zisk. Z hľadiska posúdenia tohto znaku podnikateľskej činnosti nie je rozhodujúce, či zisk bol skutočne dosiahnutý. Dôležitý je cieľ podnikateľskej činnosti, teda to, či podnikateľ vyvíjal činnosť s úmyslom dosiahnuť zisk. Za zisk možno považovať akýkoľvek majetkový prospech.

61. Podľa § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce (f), utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, na vzdelanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport (h), vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce (k).

62. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že obec môže v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce vykonávať aj vlastnú investičnú činnosť a vlastnú podnikateľskú činnosť.

63. Obec môže realizovať podnikateľskú činnosť vo viacerých formách: a/ podnikanie obce vlastným menom, kedy obec figuruje v pozícii podnikateľa podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka; ide o prípady, keď obec vystupuje ako právnická osoba, ktorá podniká najmä na základe živnostenského oprávnenia, b/ podnikanie obce prostredníctvom zriadených príspevkových organizácií - príspevková organizácia obce môže so súhlasom obce vykonávať podnikateľskú činnosť, c/ podnikanie obce prostredníctvom vlastných (komunálnych) obchodných spoločností - spravidla pôjde o spoločnosť s ručením obmedzeným alebo akciovú spoločnosť, d/ podnikanie prostredníctvom vstupu do iných obchodných spoločností - tento spôsob predstavuje formu podnikania, v rámci ktorej sa obec podieľa účasťou na podnikaní iných subjektov, e/ spoločné podnikanie s inými právnymi subjektmi, f/ príjmy z prenájmu nehnuteľností - podľa § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní prenájom nehnuteľností obce je živnosťou, iba ak sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájomom, g/ podnikanie obce prostredníctvom obecného sociálneho podniku.

64. Zákon o obecnom zriadení a ani iný zákon tiež nevylučuje zabezpečenie potrieb obyvateľov obce aj podnikateľskou činnosťou iných subjektov než samotnej obce, teda prostredníctvom iných podnikateľov.

65. O takýto prípad ide aj v tu prejednávanom spore, keď síce mesto Košice realizovalo výstavbu kúpaliska Triton za účelom uspokojovania verejných potrieb (rekreácia a oddych obyvateľov mesta), ale tieto potreby sa následne zabezpečovali prostredníctvom podnikateľského subjektu - podnikateľa v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Obchodného zákonníka, ktorému nájomnou zmluvou zo dňa 13.9.1994 prenajalo celý objekt kúpaliska Triton v Košiciach.

66. Mesto D. teda síce samo kúpalisko nevyužívalo na podnikateľský účel (prenájom nehnuteľnosti vo vlastníctve obce bez poskytovania iných než základných služieb sa považuje iba za správu vlastného majetku a nie za podnikanie - viď § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní), ale svoj majetok (kúpalisko Triton) prenajalo podnikateľskému subjektu (Miestny podnik služieb, s.r.o. Košice), ktorý prevádzkoval kúpalisko za účelom dosiahnutia zisku.

67. Vstup na kúpalisko bol podmienený vstupným, ktoré predstavovalo príjem tohto podnikateľského subjektu - nájomcu a de facto išlo o podnikanie mestskej časti Košice - Juh, ktorá podnikala prostredníctvom vlastnej spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej bola jediným spoločníkom.

68. Prenajatý majetok mesta Košice - kúpalisko Triton teda nepochybne bolo využívané na podnikanie nájomcu - Miestneho podniku služieb, s.r.o. Košice, ktorý je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka a z tohto podnikania mal aj príjmy, ako o tom svedčia jeho účtovné závierky za roky 2013 až 2016, ktoré sú obsahom spisu.

69. Podstatným z hľadiska rozhodnutia vo veci teda bolo posúdenie, či stavba (areál kúpaliska) slúžila na podnikanie a nemusí ísť pritom o prípad, že stavba je využívaná na podnikanie priamo mestom (obcou, VÚC), v ktorého vlastníctve sa táto stavba nachádza.

70. Na charaktere podnikateľskej činnosti nemení nič ani tá skutočnosť, že mesto resp. mestská časť Košice - Juh poskytovali dotácie na prevádzku tohto kúpaliska, pretože dotácie môžu byť poskytované aj na podnikateľskú činnosť a tieto dotácie tiež predstavovali v zmysle predložených účtovných závierok výnosy kúpaliska.

71. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ kúpaliska ako podnikateľ nedosahoval zisk, taktiež nepreukazuje resp. nevylučuje, že nešlo o prevádzkovanie kúpaliska s podnikateľským účelom.

72. Činnosť podnikateľa, aj keď sa ňou nedosahuje zisk, neprestáva byť podnikaním, pokiaľ táto napĺňa všetky znaky podnikania v zmysle § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, ako už boli uvedené vyššie.

73. Podnikaním nie je činnosť, ktorej výsledkom musí byť vždy zisk, podstatným je to, či podnikateľ vyvíjal činnosť s úmyslom dosiahnuť zisk. Podnikanie teda môže byť aj stratové, čo v praktickom živote je bežným javom.

74. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, nedôvodná je námietka žalovaného, že prevádzkovanie kúpaliska nemožno považovať za výkon podnikateľskej činnosti, keďže žalovaný prevádzkovaním iba plnil svoje základné úlohy pri výkone samosprávy, ktorými sú starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

75. Z hľadiska posúdenia, či k pozemkom v areáli kúpaliska Triton vzniklo vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., bolo rozhodujúce, či stavba slúžila na podnikanie v čase nadobudnutia jeho účinnosti, t.j. 1.7.2009, keďže k vzniku vecného bremena došlo týmto dňom v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok. Splnenie zákonných podmienok pre aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. sa teda posudzuje ku dňu 1.7.2009 a keďže k tomuto dňu kúpalisko Triton bolo stavbou slúžiacou na podnikateľské účely, nemožno na pozemky v areáli kúpaliska Triton aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z. a teda nevzniklo k pozemkom v jeho areáli zákonné vecné bremeno v prospech žalovaného.

76. Žalovaný pozemky v areáli kúpaliska Triton užíva bez právneho dôvodu (bez zmluvy či iného titulu, oprávňujúceho ho na užívanie), tieto pozemky užíva bezodplatne, čím na úkor žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky pozemkov v areáli kúpaliska Triton vzniká bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka vo výške obvyklého nájomného, ktoré by uhrádzal, ak by k týmto pozemkom existoval nájomný vzťah. Toto bezdôvodné obohatenie je žalovaný povinný vydať žalobkyňi, na úkor ktorej sa obohatil.

77. Bezodôvodné obohatenie vzniká vždy vlastníkovi stavby bez ohľadu na to, kým je stavba užívaná. Zastavaný pozemok je užívaný už tým, že sú na ňom postavené stavby, t.j. užívanie stavby je konzumované jej vlastníctvom. K obohateniu vlastníka stavby dochádza už z titulu vlastníckeho práva, ktoré zakladá jeho oprávnenie stavbu užívať. Je potom výlučne vecou jeho rozhodnutia, či stavbu bude užívať sám alebo ju bezplatne či odplatne prenechá inému. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, postihuje vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom svoje vlastnícke právo realizuje alebo na skutočnosť, či užívanie stavby prináša zisk a bez ohľadu na to, či stavbu vôbec využíva.

78. Bez právneho významu je preto skutočnosť, či kúpalisko je alebo nie je mimo prevádzky, keďže okupácia pozemkov stále trvá a vyplýva zo samotnej existencie daného areálu.

79. Zároveň je potrebné vlastníctvo žalovaného k objektom nachádzajúcim sa na pozemkoch žalobcov posudzovať v kontexte, t.j. že stavby tvoria spolu s okolím (okolitými pozemkami) komplexný ucelený priestor využívaný práve v súvislosti s týmito stavbami. Kúpalisko predstavuje ohraničený areál, jednotný funkčný celok, pričom nie je možné oddeliť funkcionalitu stavieb (bazénov) a samotných pozemkov; k bazénom je totiž potrebné sa fyzicky dostať.

80. Na základe vyššie uvedeného je potom nutné užívanie pozemkov areálu Triton v podielovom spoluvlastníctve (aj) žalobcu žalovaným za užívanie bez právneho dôvodu, keďže v konaní nebolo sporné, že medzi žalobkyňou a žalovaným neexistuje žiaden zmluvný vzťah, na základe ktorého by žalovaný disponoval s oprávnením pozemky užívať.

81. Pokiaľ nie je daný právny dôvod na bezodplatné užívanie pozemku (napr. zmluva), potom platí, že povinnosti vlastníka pozemku strpieť jeho užívanie zodpovedá povinnosť vlastníka stavby poskytnúť mu za užívanie náhradu. V prípade, že vlastník stavby užíva cudzí pozemok bez poskytnutia náhrady, obohacuje sa na úkor vlastníka pozemku (prijíma plnenie bez právneho dôvodu), pretože sa nezmenšuje jeho majetok, ku ktorému by za riadneho plnenia uvedenej povinnosti nepochybne došlo. Ak ide o stavbu, ktorá je spojená so zemou pevnými základmi, teda o nehnuteľnosť, na vznik bezdôvodného obohatenia stačí už to, že sa stavba na pozemku nachádza. V takomto prípade je totiž zastavaný pozemok užívaný (jeho úžitková hodnota sa konzumuje) tým, že je na ňom stavba postavená a je pritom právne irelevantné, akým spôsobom vlastník stavby svoje vlastnícke právo realizuje, teda či ju užíva osobne alebo ju prenajal inému, či mu jej užívanie prináša zisk, prípadne komu prináša zisk (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/91/2010).

82. Povinnosť poskytovať náhradu vlastníkovi pozemku, na ktorom stojí stavba, stíha vlastníka stavby bez ohľadu na to, akým spôsobom realizuje svoje vlastnícke právo. Z rovnakých dôvodov nie je podstatné ani to, či príp. komu prináša užívanie stavby zisk. Poskytnuté plnenie je plnením bez právneho dôvodu a bezdôvodne sa teda obohatil ten, kto je vlastníkom stavby na cudzom pozemku, a nie napr. jej nájomca. Je potrebné si uvedomiť, že pod „užívaním cudzieho pozemku“ je potrebné v tomto prípade chápať jeho zastavanie cudzou stavbou (nie užívanie samotnej stavby) (rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/186/2018).

83. Výška bezdôvodného obohatenia bola už zadaná v ustálenej rozhodovacej praxi tak, že v prípade užívania veci bez právneho dôvodu je bezdôvodným obohatením peňažná čiastka, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie veci (sp. zn. 3Cdo/252/2007, porovnaj aj sp. zn. 3Cdo/298/2006).

84. V rozsudku zo dňa 30. júna 2009 sp. zn. 4Cdo/104/2008 dovolací súd konštatoval, že plnením bez právneho dôvodu je užívanie cudzej veci bez zmluvy o nájme či iného titulu oprávňujúceho užívať cudziu vec. Pretože taký užívateľ nie je schopný spotrebované plnenie v podobe výkonu práva užívania cudzej veci vrátiť, je povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie peňažnou formou. Majetkovým vyjadrením prospechu získaného plnením bez právneho dôvodu je peňažná čiastka, ktorá zodpovedá čiastkam vynakladaným obvykle v danom mieste a čase na užívanie obdobného predmetu nájmu, a ktorú by nájomca za obvyklých okolností bol povinný platiť podľa nájmovej zmluvy.

85. Aj v uznesení z 13. novembra 2009 sp. zn. 5Cdo/8/2009 najvyšší súd uviedol vo vzťahu k tomu, že pozemok vo výlučnom vlastníctve žalobkyne bol po určitý čas užívaný žalovanou bez akéhokoľvek právneho titulu a bez toho, že by jej za to bola platená náhrada, že o plnenie bez právneho dôvodu ide tiež v prípade užívania pozemkov bez nájmovej či inej zmluvy alebo iného titulu. Užívateľ cudzej veci bez právneho dôvodu je povinný vydať bezdôvodné obohatenie peňažnou formou, rozsah ktorého, ak nie je stanovený predpisom, je vyjadrený peňažnou čiastkou, ktorú by obvykle bolo nevyhnutné vynaložiť v danom mieste a čase za porovnateľné užívanie (prenajatie) veci. Prihliadne sa pritom na účel a spôsob užívania a na druh právneho dôvodu, ktorým sa spravidla právo užívania veci vzhľadom na jeho rozsah a spôsob zakladá; najčastejšie ide o nájmnú zmluvu, kedy sa výška náhrady určuje podľa obvyklej hladiny nájmného, ktoré by nájomca v danom mieste a čase platil, ak by vec užíval na základe platnej nájmovej zmluvy. Obvyklé nájmné je nájmným tržným.

86. V prípade bezodplatného užívania pozemku pod stavbou, ktorá prešla z vlastníctva štátu do vlastníctva obce ide o bezdôvodné obohatenie, pričom nárok na jeho vydanie tvorí výška obvyklého nájomného (rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/175/2019).

87. Na preukázanie výšky bezdôvodného obohatenia predstavujúceho obvyklé nájomné predložil žalobca súkromný znalecký posudok, s ktorým sa žalovaný riadne oboznámil, takto zistenú hodnotu nájmu nijako nenamietal a nerozporoval, čím potom tvrdenie žalobcu o výške bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať za nesporné. Bolo povinnosťou žalovaného aj v prípade, že namietal samotný základ uplatnenej žaloby, aby podľa zásad CSP namietal nielen žalobcom uplatnenú výšku bezdôvodného obohatenia (čo však žalovaný nenamietal), ale aj navrhol dôkaz, resp. preukázal, že žalobcom uplatnená výška bezdôvodného obohatenia je nesprávna. Postup žalovaného, ktorý nevyužil svoje oprávnenie tvrdiť a preukázať inú výšku bezdôvodného obohatenia má za následok jeho neúspech v spore. Keďže takto neučinil, súd pri určení výšky bezdôvodného obohatenia vychádzal z tvrdení a dôkazov prezentovaných žalobcom, najmä predloženého znaleckého posudku, ktorý ohodnotil výšku nájmu na sumu 9,90 Eur /m² / rok. Keďže žalobca požadoval bezdôvodné obohatenie vypočítané dokonca z nižšej sumy za 1m²/rok, len 6,- Eur / m²/ rok, súd nemal dôvod mu takto uplatnenú výšku bezdôvodného obohatenia nepriznať.

88. K procesnej otázke účinného popretia tvrdení v civilnom sporovom konaní súd zaujíma stanovisko, že za účinné popretie tvrdení žalobcu nepostačuje poprieť nárok žalobcu vo všeobecnosti v jeho základe. Uvedený právny názor vychádza z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Obdo 10/2022, ktoré prešlo aj ústavným testom v konaní vedenom na ÚS SR pod sp. zn. I.ÚS 184/2024 a ktoré ohľadom otázky účinného popretia v zmysle § 151 ods. 1 CSP uvádza, že „z hľadiska úspešného uplatnenia prostriedkov procesnej obrany v konaní vo vzťahu k vyčíslenej, dôkazmi podopretej výške škody, je v zmysle § 151 ods. 1 CSP potrebné zo strany žalovaného (škodcu) kvalifikované (určité a účinné) popretie tvrdenia žalobcu (poškodeného), že rozsah/výška škody dosahuje konkrétnu sumu/hodnotu a nestačí len všeobecná námietka popierajúca samotnú zodpovednosť škodcu za škodu z hľadiska tvrdenej absencie porušenia záväzkovej alebo právnej povinnosti a príčinnej súvislosti medzi týmto porušením a vznikom škody“, ktoré závery podľa názoru súdu možno aplikovať i na prípady vydania bezdôvodného obohatenia.

89. V tomto konkrétnom spore teda žalovaný ohľadom tvrdenej a preukazovanej výšky bezdôvodného obohatenia nespĺnil svoju procesnú povinnosť (substancovane) poprieť dotknuté tvrdenia žalobcu. Substancované tvrdenie je také skutkové tvrdenie, ktoré je možné subsumovať pod konkrétnu hmotnoprávnu normu a je k nemu možné vykonať dokazovanie. Následkom porušenia povinnosti žalobcu substancovane tvrdiť je zamietnutie žaloby bez dokazovania. Rovnako platí, že následkom porušenia povinnosti žalovaného substancovane tvrdiť je to, že súd bez toho, aby vykonal dokazovanie, nezohľadní jeho procesnú obranu. Nespornosť skutkového tvrdenia je daná buď de facto alebo de iure. De facto je skutkové tvrdenie nesporné, ak protistrana vyhlási, že je pravdivé, alebo ak protistrana uvedie rovnaké skutkové tvrdenie. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak sa aplikuje právna domnienka uvedená v § 151 ods. 1 CSP. Podľa tejto domnienky platí, že skutkové tvrdenie je nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec (ak sa k tvrdenej nevyjadrila), alebo ak ho síce poprela, avšak neúčinne. Popretie (žalovaným) skutkových tvrdení žalobcu je prostriedkom procesnej obrany v zmysle § 149 CSP (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 620).

90. Názor, že postačuje všeobecné spochybnenie nároku neobstojí, keďže ustanovenie § 151 ods. 1 CSP, systematicky v Civilnom sporovom poriadku zaradené do prvej časti (všeobecné ustanovenia), ôsmej hlavy (úkony strán), štvrtého dielu o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany a koncentrácie konania (§ 149 až 154), je potrebné vykladať vo väzbe aj na ostatné ustanovenia CSP. Ustanovenie § 149 zaraďuje *expressis verbis* k prostriedkom procesnej obrany aj popretie skutkových tvrdení protistrany. Pritom platí, že za prostriedok procesného útoku a procesnej obrany sa považuje taký úkon strany sporu (resp. jeho obsahovo ucelená časť), ktorý vyžaduje, aby súd vykonal určitý procesný úkon skôr, ako vydá rozhodnutie, ktorým sa konanie v inštancii končí (pozitívne kritérium). Takýmto procesným úkonom súdu sa má na myslí najmä nariadenie ďalšieho pojednávania či vykonanie dôkazu (§ 153 ods. 2 slová „ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu“). Negatívne kritérium možno vymedziť tak, že prostriedkom procesného útoku a prostriedkom procesnej obrany nie sú vyjadrenia strán k právnej stránke veci a vyjadrenia k tomu, ako má súd vyhodnotiť vykonané dôkazy (pozri Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S.,

Bajánková, J. Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. 2. vydanie. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2022, s. 612, 613).

91. Prihliadnuc na vyššie uvedenú úvahu o neúčinnom popretí tvrdení žalobcu o výške bezdôvodného obohatenia vychádzajúc zo záverov predloženého znaleckého posudku a tam stanovenej hodnoty nájmu dotknutého pozemku, súd potom priznal žalobcovi nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 634,80 EUR, čo zodpovedá výmere 52,90 m² (1/8 z 423 m²) x 6,- EUR = 317,40 EUR x 2 roky.

Námietka premlčania:

92. V kontexte ďalšej obrany žalovaného sa súd zaoberal vznesenou námietkou premlčania, ktorú súd posudzoval pri aplikácii ustanovení § 107 OZ vzhľadom na súdom ustálenú právnu kvalifikáciu nároku titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobca žalobou uplatňoval nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemku v jeho podielovom spoluvlastníctve užívanom žalovaným bez právneho dôvodu v období od 11.10.2022 do 11.10.2024, ktorú žalobu podal dňa 11.10.2024 (č.l. 61). Bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného vzniká každým dňom tohto obohacovania sa a zároveň je potrebné konštatovať, že žalobca mal vedomosť o užívaní pozemkov v jeho podielovom spoluvlastníctve žalovaným tiež každým dňom tohto užívania, nakoľko zastavanie jej pozemkov areálom Triton a ich užívanie žalovaným nastalo desiatky rokov pred podaním žaloby. Preto pri aplikácii subjektívnej lehoty podľa ustanovenia § 107 ods. 1 OZ vzhľadom na dátum podania žaloby, súd nemohol konštatovať premlčanie tohto nároku.

Príslušenstvo:

93. Čo sa týka žalobcom požadovaného príslušenstva, súd vychádzal z predloženého dôkazu v podobe Predžalobnej výzvy, ktorou žalobca vyzval žalovaného na zaplatenie sumy bezdôvodného obohatenia za obdobie od 31.5.2022 do 31.5.2024, t.j. nie za celé žalované obdobie, z čoho je nutné vyvodit', že predžalobná výzva sa nevzťahuje na časť nároku za 133 dní za obdobie od 1.6.2024 do 11.10.2024 v sume 115,71 EUR [Výpočet: výmera 52,90 m² x 6,- EUR = 317,40 EUR (ročne) /: 365 dní = 0,87 EUR (denne) x 133 dní = 115,71 EUR].

94. Aplikujúc vyššie uvedené s poukazom na ustanovenie § 563 OZ súd konštatuje, že žalobca riadne vyzval žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 11.10.2022 do 31.05.2024 Predžalobnou výzvou zo dňa 31.05.2024 doručenou žalovanému v ten istý deň, čím sa žalovaný dostal do omeškania s vydaním bezdôvodného obohatenia za toto obdobie hneď v deň nasledujúci – 1.6.2024, a preto súd priznal zo sumy zodpovedajúcej bezdôvodnému obohateniu za toto obdobie vo výške 519,09 EUR [Výpočet: 634,80 EUR mínus 115,71 EUR] úrok z omeškania od 1.6.2024 do zaplatenia.

95. Keďže žalobca neprodukoval v konaní žiaden dôkaz o výzve na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaným za obdobie od 1.6.2024 do 11.10.2024, súd vychádzal z toho, že žalobca riadne vyzval žalovaného na zaplatenie sumy 115,71 EUR za toto obdobie až doručením žaloby dňa 3.12.2024 (č.l. 66), kedy až týmto dňom sa žalovaný dozvedel, že žalobca si uplatňuje bezdôvodné obohatenie za užívanie dotknutého pozemku aj za obdobie od 1.6.2024 do 11.10.2024, t.j. žalovaný sa so zaplatením nároku za toto ďalšie obdobie dostal do omeškania v deň nasledujúci, a preto súd priznal zo sumy 115,71 EUR úrok z omeškania od 4.12.2024 do zaplatenia.

96. Súd posudzoval aj výšku úroku z omeškania a mal za to, že nakoľko ku dňu 1.6.2024 bola sadzba Európskej centrálnej banky 4,50%, čo za použitia § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavuje presne 9,5% ročne, v tejto časti výška uplatneného úroku z omeškania je správna. Uvedené neplatí pri zvyšnej časti, s ktorou sa žalovaný dostal do omeškania dňom 4.12.2024, kedy sadzba Európskej centrálnej banky predstavuje 3,40%, čo za použitia vyššie citovaného ustanovenia § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. predstavuje iba 8,4% ročne.

97. Citovaná právna úvaha súdu sa následne odrazila vo výroku I. tohto rozsudku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 634,80 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne zo sumy 519,09 EUR od 1.6.2024 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 8,4% ročne zo sumy 115,71 EUR od 4.12.2024 do zaplatenia, pričom v prevyšujúcej časti bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá vo výroku II.

98. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti s poukazom na citované zákonné ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

Trovy konania:

99. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

100. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

101. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

102. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

103. V citovanom ustanovení § 257 Civilného sporového poriadku je (podobne ako predtým pri § 150 O.s.p.) fixované moderačné absolučné právo súdu zmierniť dôsledky upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Je výrazom toho, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom. Záver súdu o tom, že je tu splnený predpoklad na priznanie práva na náhradu trov konania (podľa § 255 Civilného sporového poriadku), nevylučuje, aby súd súčasne nedospel k záveru, že sú splnené aj predpoklady na aplikáciu § 257 Civilného sporového poriadku. A tak napriek úspechu vo veci súd skonštatuje, že niektorému z účastníkov konania vzniklo právo na náhradu trov konania, lenže sa mu nepriznalo, pretože bolo potrebné použiť § 257 Civilného sporového poriadku.

104. K uplatneniu zmierňovacieho práva súdu môže dôjsť s prihliadnutím najmä na rôzne aspekty konkrétneho prípadu. Stáva sa tak vtedy, keď súd dôjde k záveru, že povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z rozmanitých dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami.

105. Súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania zvažoval aj použitie ustanovenia § 257 CSP, kedy je však nutné poznamenať, že žalovaný je Mesto Košice v konaní ani netvrdil, že by sa naňho mala vzťahovať aplikácia ustanovenia § 257 CSP a nemožno ani konštatovať na strane tohto subjektu nepriaznivé osobné, majetkové a sociálne pomery. Súd preto nevidel dôvody hodné osobitného zreteľa tak v majetkovom postavení žalovaného a ani v predmete sporu a preto pri rozhodovaní o náhrade trov konania nepristúpil k aplikácii ustanovenia § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v troch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 Civilného sporového poriadku odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 Civilného sporového poriadku) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a) neboli splnené procesné podmienky,

- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 Civilného sporového poriadku odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 Civilného sporového poriadku prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zákona č. 233/1995 Z.z.) a ktorého vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).